

Išvada dėl struktūrinio postūmio
užduoties, nustatomos tam tikrų metų
valstybės biudžeto ir savivaldybių
biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo
įstatymo projekte, ir papildomų priemonių
(pinigine išraiška) poreikio šiai užduočiai
įvykdyti

2015-11-18

- Išvada dėl struktūrinio postūmio užduoties, nustatomos tam tikrų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projekte, ir papildomų priemonių (pinigine išraiška) poreikio šiai užduočiai įvykdyti
- Ataskaita “Dėl 2016 m. valdžios sektoriaus finansinių rodiklių”

Esminiai pastebėjimai (1)

- ✓ Europos Komisijos vertinimu, Lietuva ilguoju laikotarpiu susiduria su vidutine valdžios sektoriaus finansų ilgalaikio tvarumo rizika, dėl to **vidutinio laikotarpio tikslo apatinė riba turi būti struktūrinis valdžios sektoriaus deficitas –0,5 proc. BVP to meto kainomis.**
- ✓ Valstybės kontrolės nuomone, rengiant 2016 m. biudžeto projektą neatsižvelgta į tai, kad būtų užtikrintas perteklinio valdžios sektoriaus taisyklės laikymasis, nes **yra rizika, kad bus reikšmingai nukrypstama nuo Vyriausybės prognozuojamo 2016 m. struktūrinio valdžios sektoriaus deficito.**

Esminiai pastebėjimai (2)

- ✓ Valstybės skolos lygis tarp Europos Sąjungos šalių yra vienas mažiausių, tačiau **valstybės skola nuo 2008 m. iki 2014 m. padidėjo 2,8 karto ir pastaruosius keletą metų yra apie 40 proc. BVP.** Dėl nuolatinio kasmetinio pirminio balanso pagerėjimo nukėlimo į ateitį, **neužtikrinamas valstybės skolos mažėjimas.**
- ✓ **Tarptautinis valiutos fondas** rekomenduoja toliau tęsti deficito mažinimą ir **siūlo –0,5 proc. BVP** to meto kainomis siektiną vidutinio laikotarpio tikslą, kuris leis kumuliatyviai **sumažinti skolos lygį 5 proc. BVP** to meto kainomis per ateinančius penkerius metus.

Europos Komisijos nuomonė

Europos Komisija mano, kad Lietuvos biudžeto plano projektas, kuriam dabar taikoma Stabilumo ir augimo pakto prevencinė dalis, **rizikuoja neatitikti Stabilumo ir augimo pakto nuostatų**. Pagal Europos Komisijos 2015 m. rudens ekonomikos prognozę, **nenumatoma, kad reikalaujamas koregavimas siekiant šalies biudžeto vidutinio laikotarpio tikslo bus įvykdytas, ir tikėtina, kad 2016 m. gali atsirasti reikšmingas nuokrypis nuo šalies biudžeto vidutinio laikotarpio tikslo**. Todėl Europos Komisija ragina valdžios institucijas sudarant nacionalinį biudžetą **imtis reikiamų priemonių** siekiant užtikrinti, kad 2016 m. biudžetas atitiktų Stabilumo ir augimo paktą.

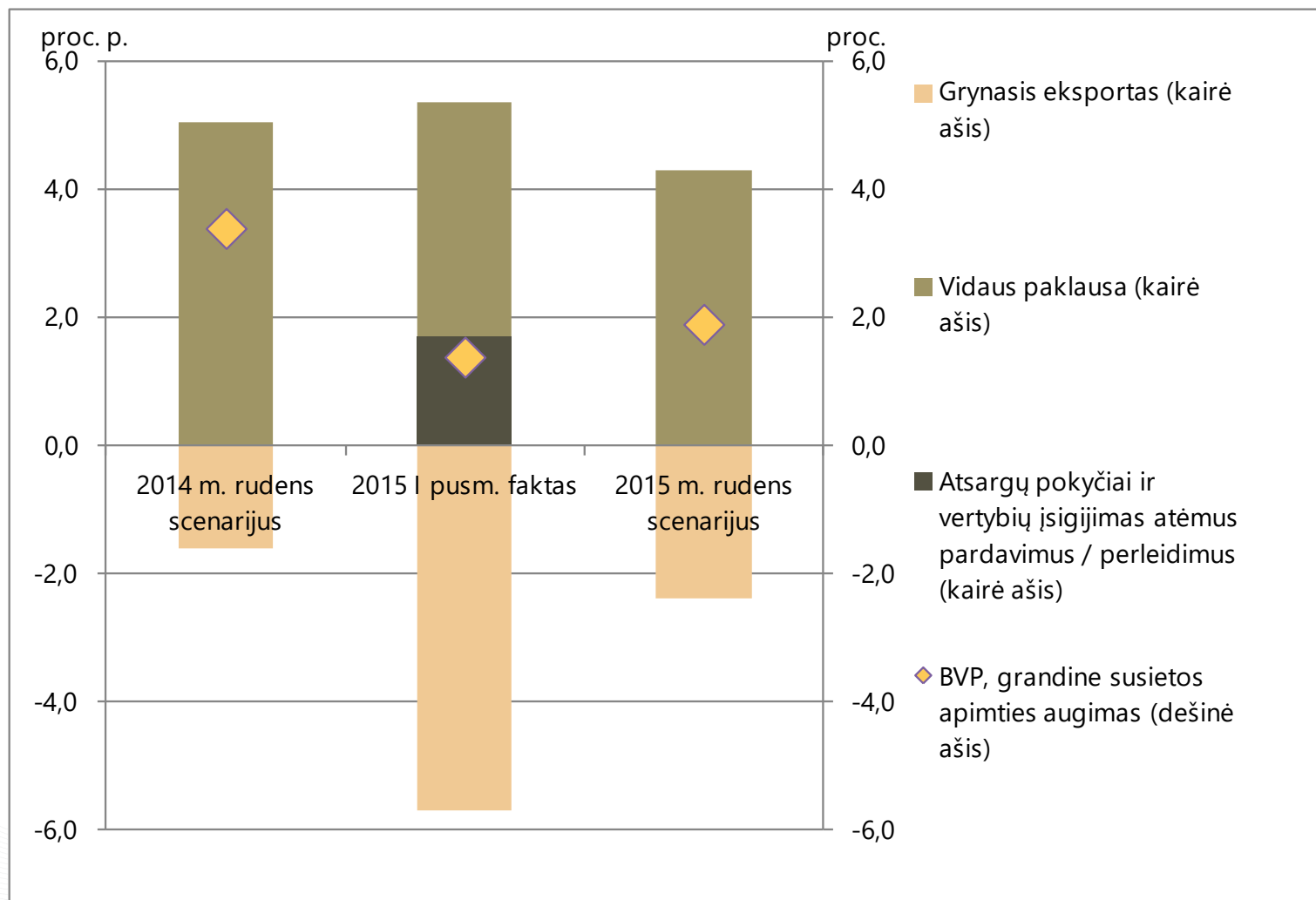
Ilgalaikio tvarumo riziką didina šie veiksniai:

- planuojamas 2016 m. valdžios sektoriaus pirminis balansas yra mažesnis perteklius, negu buvo planuota Stabilumo 2015 m. programoje
- 2014–2015 m. pirminį balansą išskirtinai teigiamai veikia vienkartinis veiksnys VĮ „Indėlių ir investicijų draudimas“
- planuojamas 2017 m. pirminio balanso pagerėjimas yra perdėtai optimistiškas
- remiantis istoriniais duomenimis pirminio balanso užsibrėžti tikslai nebuvo pasiekti

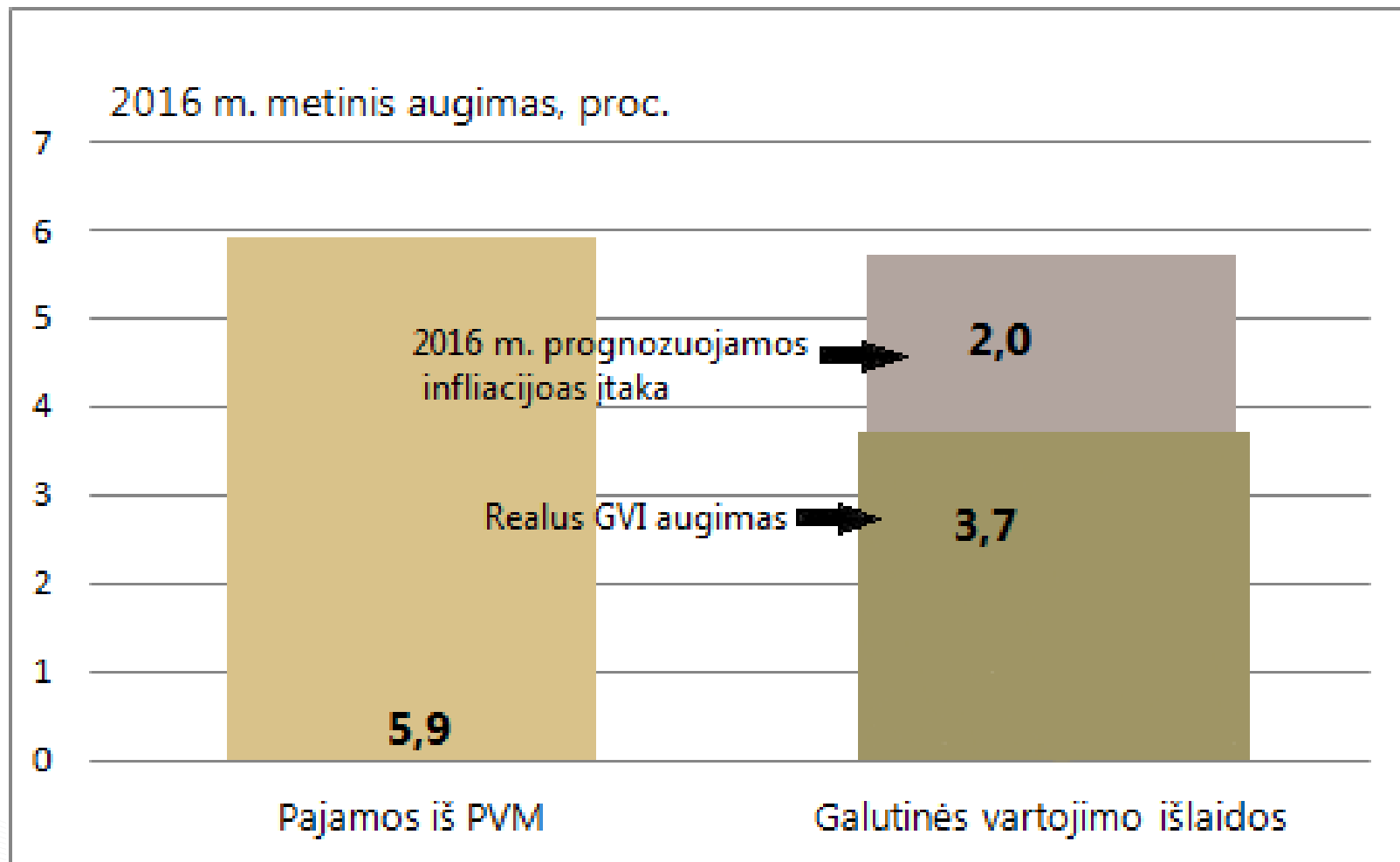
Pirminis balansas, pakoreguotas pagal ciklą, proc. BVP

Konvergencijos programos (išskyrus 2015 m.)	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
2005	-0,9	-1,1	-0,8	-0,3	-1,7										
2006		-0,2	-1,2	-0,8	-0,2	0,6									
2007			-0,2	-1,2	-0,5	0,7	1,4								
2008				-3,5	-5,1	-1,0	1,3	2							
2009					-7,5	-6,0	-4,5	-2,6	0,4						
2011							-2,7	-1,8	0,1	0,7	1,5				
2012								-2,3	0,3	0,8	1,5	2			
2013									-0,6	0,1	0,9	1,5	2,2		
2014										0,3	0,5	0,9	1,6	2,4	
2015											0,8	0,5	0,6	1,3	1,3

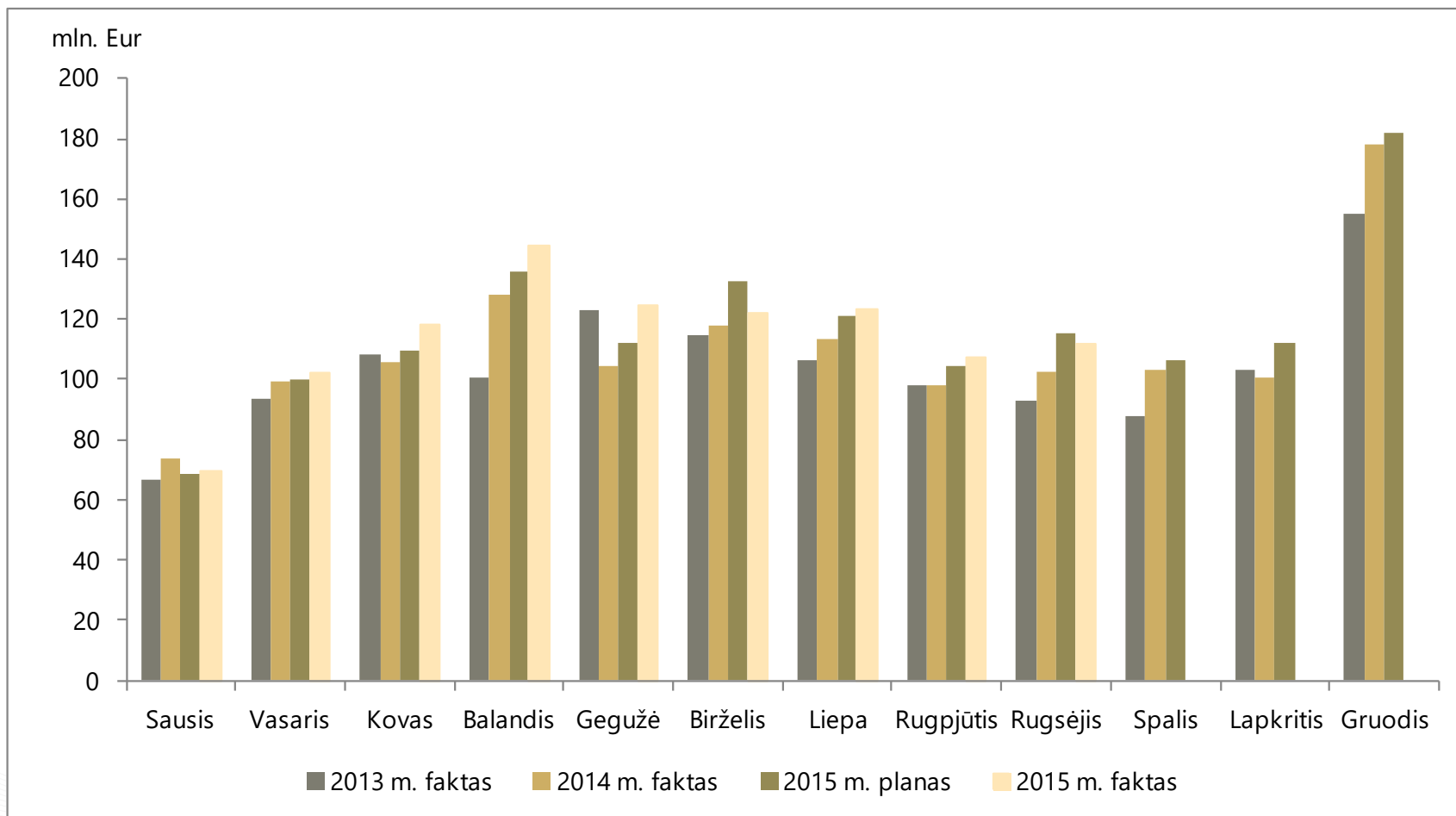
2015 m. pajamų plano surinkimo priežastis

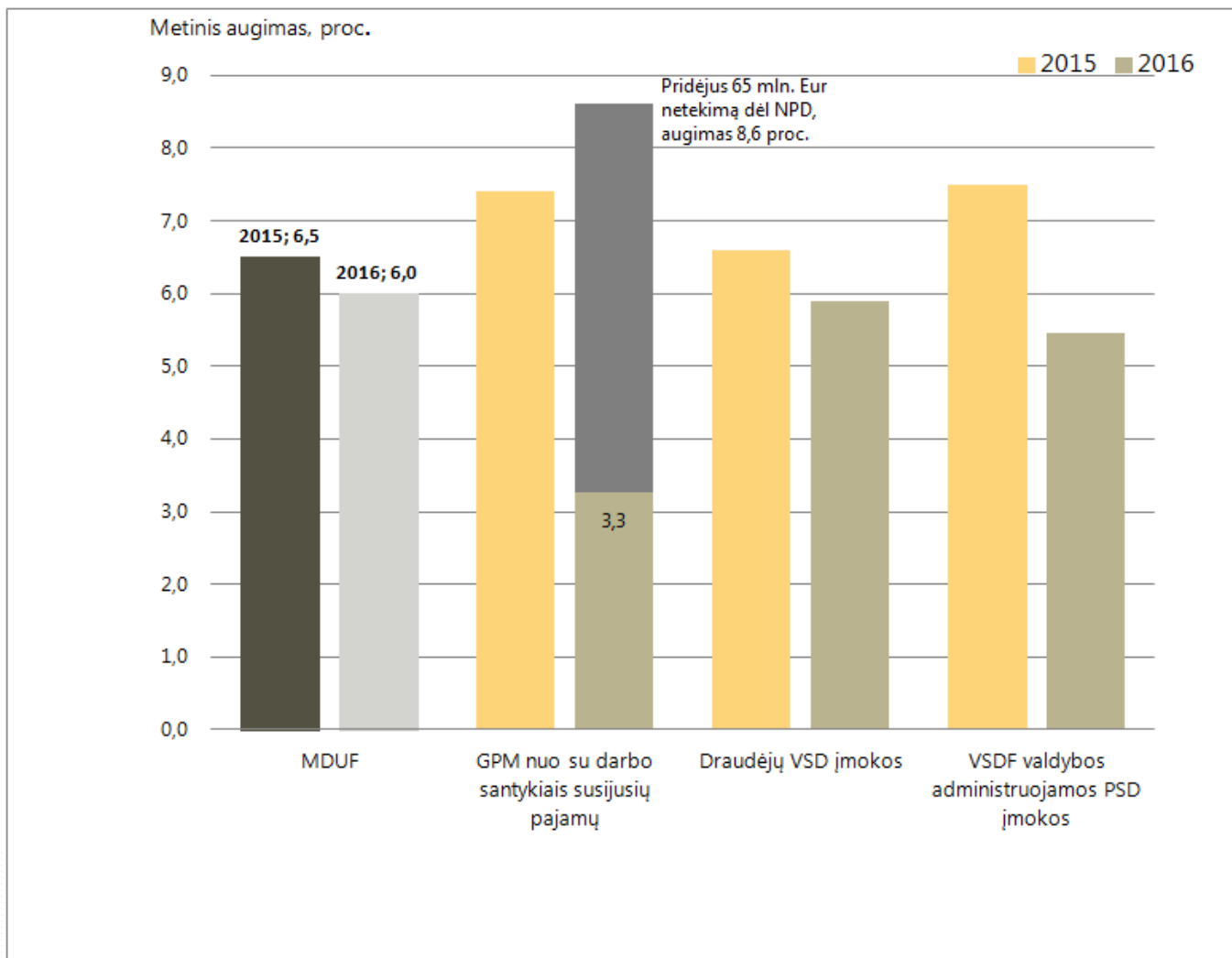
2016 m. pajamos iš PVM suprognuozuotos su rizika

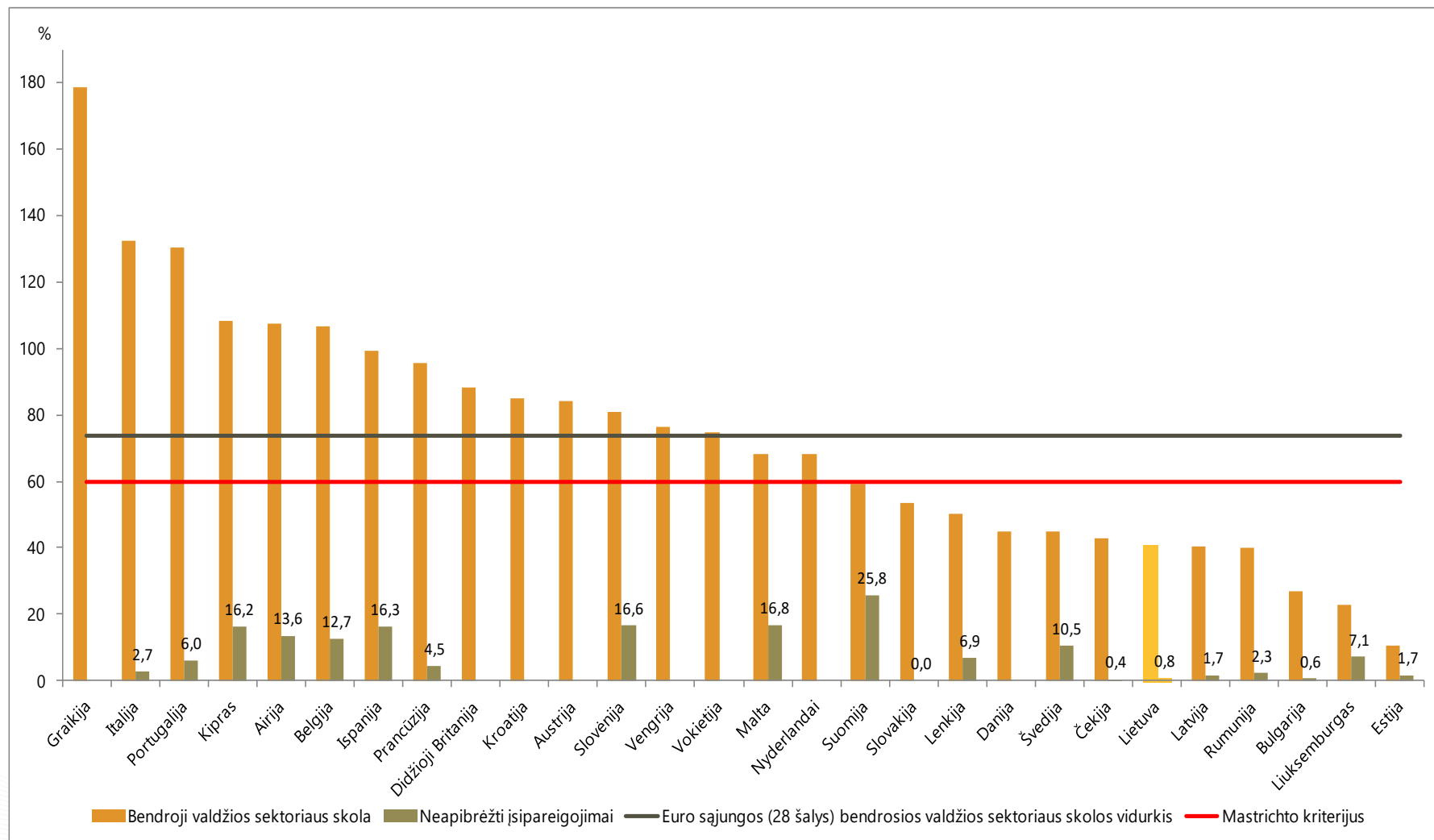
Rizika, kad 2015 m. GPM plano vykdymas bus mažesnis negu numatoma

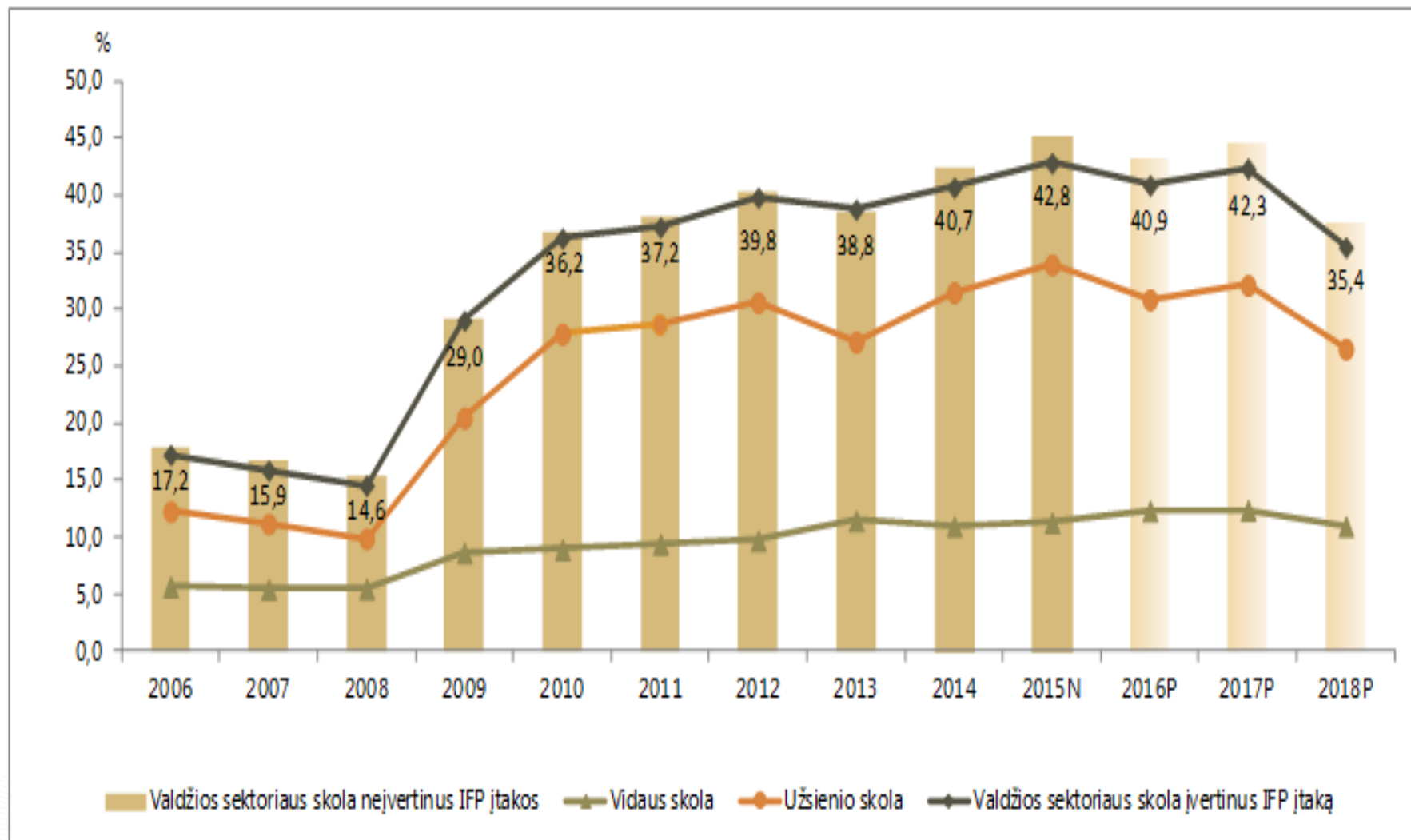
2016 m. GPM suprognuozuotas su didžiausia rizika

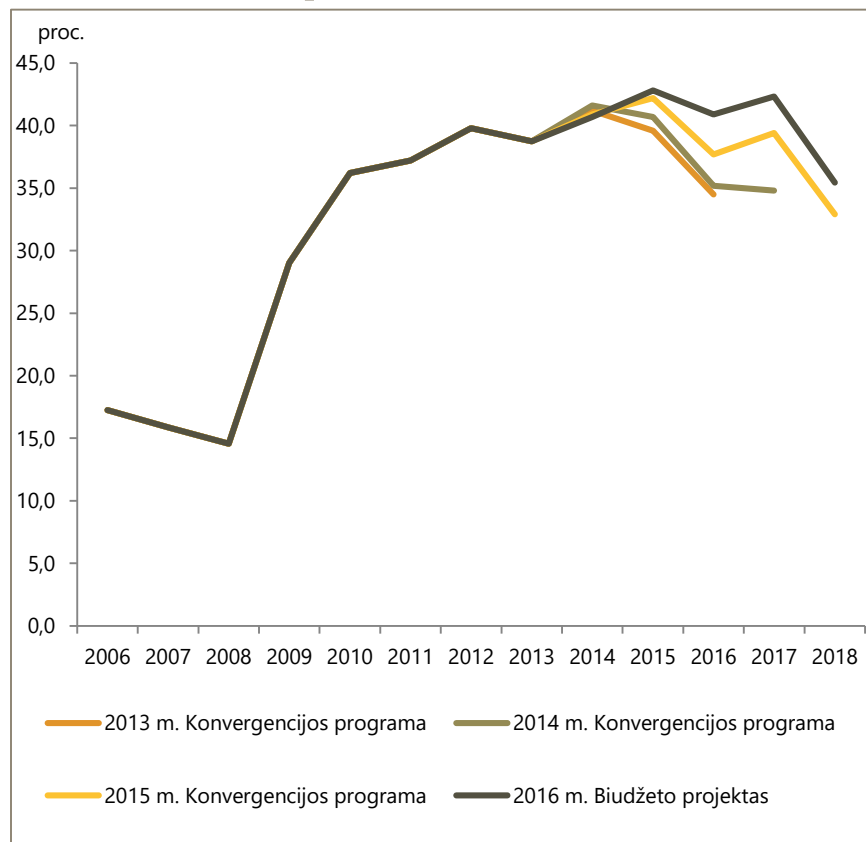
2014 m. ES valstybių narių valdžios sektoriaus skola ir neapibrėžti įsipareigojimai, proc. BVP

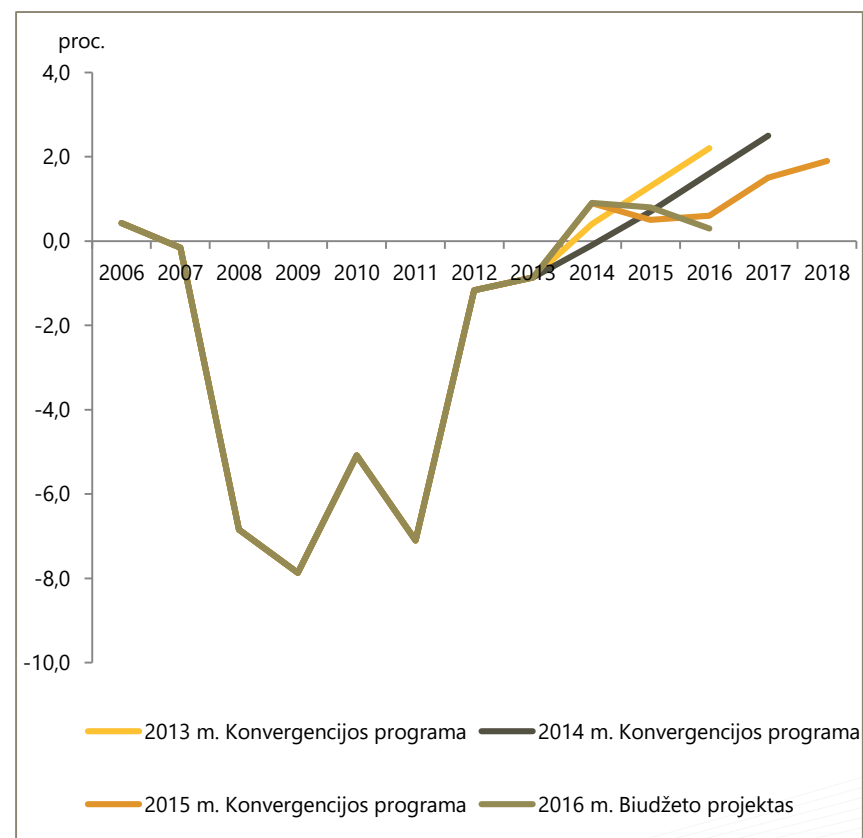
Valdžios sektoriaus skolos dinamika, 2006–2018 m., proc. BVP

Valdžios sektoriaus skola, proc. BVP

Pirminio balanso dinamika, proc. BVP

- Siekiant išvengti skolos augimo nuosmukio laikais ir mažinti valstybės skolą gerais laikais, **Lietuvai reikėtų turėti pakankamą fiskalinę erdvę staigiems šokams akumuliuoti.**
- **Ilguoju laikotarpiu skolos tvarumui reikšmingą įtaka turės papildomos išlaidos, susijusios su visuomenės senėjimu.** Preliminariais vertinimais jos sudarytų apie 3,4 proc. viešųjų išlaidų iki 2050 m.
- TVF rekomenduoja toliau tęsti deficito mažinimą ir **siūlo siekti –0,5 proc. BVP VLT, kuris leis kumuliatyviai sumažinti skolos lygį 5 proc. BVP per ateinančius 5 metus.**

Ačiū už dēmes!